નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

ખુદ્દકનિકાયે

ચરિયાપિટકપાળિ

૧. અકિત્તિવગ્ગો

૧. અકિત્તિચરિયા

૧. ‘‘કપ્પે ચ સતસહસ્સે, ચતુરો ચ અસઙ્ખિયે;
એત્થન્તરે યં ચરિતં, સબ્બં તં બોધિપાચનં.

૨. ‘‘અતીતકપ્પે ચરિતં, ઠપયિત્વા ભવાભવે;
ઇમમ્હિ કપ્પે ચરિતં, પવક્ખિસ્સં સુણોહિ મે.

૩. ‘‘યદા અહં બ્રહારઞ્ઞે, સુઞ્ઞે વિપિનકાનને;
અજ્ઝોગાહેત્વા [અજ્ઝોગહેત્વા (સી॰ સ્યા॰)] વિહરામિ, અકિત્તિ નામ તાપસો.

૪. ‘‘તદા મં તપતેજેન, સન્તત્તો તિદિવાભિભૂ;
ધારેન્તો બ્રાહ્મણવણ્ણં, ભિક્ખાય મં ઉપાગમિ.

૫. ‘‘પવના આભતં પણ્ણં, અતેલઞ્ચ અલોણિકં;
મમ દ્વારે ઠિતં દિસ્વા, સકટાહેન આકિરિં.

૬. ‘‘તસ્સ દત્વાનહં પણ્ણં, નિક્કુજ્જિત્વાન ભાજનં;
પુનેસનં જહિત્વાન, પાવિસિં પણ્ણસાલકં.

૭. ‘‘દુતિયમ્પિ તતિયમ્પિ, ઉપગઞ્છિ મમન્તિકં;
અકમ્પિતો અનોલગ્ગો, એવમેવમદાસહં.

૮. ‘‘ન મે તપ્પચ્ચયા અત્થિ, સરીરસ્મિં વિવણ્ણિયં;
પીતિસુખેન રતિયા, વીતિનામેમિ તં દિવં.

૯. ‘‘યદિ માસમ્પિ દ્વેમાસં, દક્ખિણેય્યં વરં લભે;
અકમ્પિતો અનોલીનો, દદેય્યં દાનમુત્તમં.

૧૦. ‘‘ન તસ્સ દાનં દદમાનો, યસં લાભઞ્ચ પત્થયિં;

સબ્બઞ્ઞુતં પત્થયાનો, તાનિ કમ્માનિ આચરિ''ન્તિ.

અકિત્તિચરિયં પઠમં.

૨. સઙ્ખચરિયા

૧૧. ''પુનાપરં યદા હોમિ, બ્રાહ્મણો સઙ્ખસવ્હયો;
મહાસમુદ્દં તરિતુકામો, ઉપગચ્છામિ પટ્ટનં.

૧૨. ''તત્થદ્દસં પટિપથે, સયમ્ભું અપરાજિતં;
કન્તારદ્ધાનં પટિપન્નં [કન્તારદ્ધાનપટિપન્નં (સી॰ સ્યા॰)], તત્તાય કઠિનભૂમિયા.

૧૩. ''તમહં પટિપથે દિસ્વા, ઇમમત્થં વિચિન્તયિં;
'ઇદં ખેત્તં અનુપ્પત્તં, પુઞ્ઞકામસ્સ જન્તુનો.

૧૪. '''યથા કસ્સકો પુરિસો, ખેત્તં દિસ્વા મહાગમં;
તત્થ બીજં ન રોપેતિ, ન સો ધઞ્ઞેન અત્થિકો.

૧૫. '''એવમેવાહં પુઞ્ઞકામો, દિસ્વા ખેત્તવરુત્તમં;
યદિ તત્થ કારં ન કરોમિ, નાહં પુઞ્ઞેન અત્થિકો.

૧૬. '''યથા અમચ્ચો મુદ્દિકામો, રઞ્ઞો અન્તેપુરે જને;
ન દેતિ તેસં ધનધઞ્ઞં, મુદ્દિતો પરિહાયતિ.

૧૭. '''એવમેવાહં પુઞ્ઞકામો, વિપુલં દિસ્વાન દક્ખિણં;
યદિ તસ્સ દાનં ન દદામિ, પરિહાયિસ્સામિ પુઞ્ઞતો'.

૧૮. ''એવાહં ચિન્તયિત્વાન, ઓરોહિત્વા ઉપાહના;
તસ્સ પાદાનિ વન્દિત્વા, અદાસિં છત્તુપાહનં.

૧૯. ''તેનેવાહં સતગુણતો, સુખુમાલો સુખેધિતો;
અપિ ચ દાનં પરિપૂરેન્તો, એવં તસ્સ અદાસહ''ન્તિ.

સઙ્ખચરિયં દુતિયં.

૩. કુરુરાજચરિયા

૨૦. ''પુનાપરં યદા હોમિ, ઇન્દપત્થે [ઇન્દપત્તે (સી॰ ક॰)] પુરુત્તમે;
રાજા ધનઞ્ચયો નામ, કુસલે દસહુપાગતો.

૨૧. ''કલિઙ્ગરટ્ઠવિસયા, બ્રાહ્મણા ઉપગઞ્છુ મં;

આયાચું મં હત્થિનાગં, ધઞ્ઞં મઙ્ગલસમ્મતં.

૨૨. ‘‘‘અવુટ્ઠિકો જનપદો, દુબ્ભિક્ખો છાતકો મહા;
દદાહિ પવરં નાગં, નીલં અઞ્જનસવ્હયં.

૨૩. ‘‘‘ન મે યાચકમનુપ્પત્તે, પટિક્ખેપો અનુચ્છવો;
મા મે ભિજ્જિ સમાદાનં, દસ્સામિ વિપુલં ગજં’.

૨૪. ‘‘નાગં ગહેત્વા સોણ્ડાય, ભિઙ્ગારે [ભિઙ્કારે (સી॰)] રતનામયે;
જલં હત્થે આકિરિત્વા, બ્રાહ્મણાનં અદં ગજં.

૨૫. ‘‘તસ્સ નાગે પદિન્નમ્હિ, અમચ્ચા એતદબ્રવું;
‘કિં નુ તુય્હં વરં નાગં, યાચકાનં પદસ્સસિ.

૨૬. ‘‘‘ધઞ્ઞં મઙ્ગલસમ્પન્નં, સઙ્ગામવિજયુત્તમં;
તસ્મિં નાગે પદિન્નમ્હિ, કિં તે રજ્જં કરિસ્સતિ.

૨૭. ‘‘‘રજ્જમ્પિ મે દદે સબ્બં, સરીરં દજ્જમત્તનો;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા નાગં અદાસહ’’’ન્તિ.

કુરુરાજચરિયં તતિયં.

૪. મહાસુદસ્સનચરિયા

૨૮. ‘‘કુસાવતિમ્હિ નગરે, યદા આસિં મહીપતિ;
મહાસુદસ્સનો નામ, ચક્કવત્તી મહબ્બલો.

૨૯. ‘‘તત્થાહં દિવસે તિક્ખત્તું, ઘોસાપેમિ તહિં તહિં;
‘કો કિં ઇચ્છતિ પત્થેતિ, કસ્સ કિં દીયતૂ ધનં.

૩૦. ‘‘‘કો છાતકો કો તસિતો, કો માલં કો વિલેપનં;
નાનારત્તાનિ વત્થાનિ, કો નગ્ગો પરિદહિસ્સતિ.

૩૧. ‘‘‘કો પથે છત્તમાદેતિ, કોપાહના મુદૂ સુભા’;
ઇતિ સાયઞ્ચ પાતો ચ, ઘોસાપેમિ તહિં તહિં.

૩૨. ‘‘ન તં દસસુ ઠાનેસુ, નપિ ઠાનસતેસુ વા;
અનેકસતઠાનેસુ, પટિયત્તં યાચકે ધનં.

૩૩. ‘‘દિવા વા યદિ વા રત્તિં, યદિ એતિ વનિબ્બકો;

લદ્ધા યદિચ્છકં ભોગં, પૂરહત્થોવ ગચ્છતિ.

૩૪. ‘‘એવરૂપં મહાદાનં, અદાસિં યાવજીવિકં;
નપાહં દેસ્સં ધનં દમ્મિ, નપિ નત્થિ નિચયો મયિ.

૩૫. ‘‘યથાપિ આતુરો નામ, રોગતો પરિમુત્તિયા;
ધનેન વેજ્જં તપ્પેત્વા, રોગતો પરિમુચ્ચતિ.

૩૬. ‘‘તથેવાહં જાનમાનો, પરિપૂરેતુમસેસતો;
ઊનમનં પૂરયિતું, દેમિ દાનં વનિબ્બકે;
નિરાલયો અપચ્ચાસો, સમ્બોધિમનુપત્તિયા’’તિ.

મહાસુદસ્સનચરિયં ચતુત્થં.

૫. મહાગોવિન્દચરિયા

૩૭. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, સત્તરાજપુરોહિતો;
પૂજિતો નરદેવેહિ, મહાગોવિન્દબ્રાહ્મણો.

૩૮. ‘‘તદાહં સત્તરજ્જેસુ, યં મે આસિ ઉપાયનં;
તેન દેમિ મહાદાનં, અક્ખોબ્ભં [અક્ખોભં (સ્યા॰ કં॰)] સાગરૂપમં.

૩૯. ‘‘ન મે દેસ્સં ધનં ધઞ્ઞં, નપિ નત્થિ નિચયો મયિ;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા દેમિ વરં ધન’’ન્તિ.

મહાગોવિન્દચરિયં પઞ્ચમં.

૬. નિમિરાજચરિયા

૪૦. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, મિથિલાયં પુરુત્તમે;
નિમિ નામ મહારાજા, પણ્ડિતો કુસલત્થિકો.

૪૧. ‘‘તદાહં માપયિત્વાન, ચતુસ્સાલં ચતુમ્મુખં;
તત્થ દાનં પવત્તેસિં, મિગપક્ખિનરાદિનં.

૪૨. ‘‘અચ્છાદનઞ્ચ સયનં, અન્નં પાનઞ્ચ ભોજનં;
અબ્બોચ્છિન્નં કરિત્વાન, મહાદાનં પવત્તયિં.

૪૩. ‘‘યથાપિ સેવકો સામિં, ધનહેતુમુપાગતો;
કાયેન વાચા મનસા, આરાધનીયમેસતિ.

૪૪. ‘‘તથેવાહં સબ્બભવે, પરિયેસિસ્સામિ બોધિજં;
દાનેન સત્તે તપ્પેત્વા, ઇચ્છામિ બોધિમુત્તમ’’ન્તિ.

નિમિરાજચરિયં છટ્ઠં.

૭. ચન્દકુમારચરિયા

૪૫. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, એકરાજસ્સ અત્રજો;
નગરે પુપ્ફવતિયા, કુમારો ચન્દસવ્હયો.

૪૬. ‘‘તદાહં યજના મુત્તો, નિક્ખન્તો યઞ્ઞવાટતો;
સંવેગં જનયિત્વાન, મહાદાનં પવત્તયિં.

૪૭. ‘‘નાહં પિવામિ ખાદામિ, નપિ ભુઞ્જામિ ભોજનં;
દક્ખિણેય્યે અદત્વાન, અપિ છપ્પઞ્ચરત્તિયો.

૪૮. ‘‘યથાપિ વાણિજો નામ, કત્વાન ભણ્ડસઞ્ચયં;
યત્થ લાભો મહા હોતિ, તત્થ તં [તત્થ નં (સી॰), તત્થ (ક॰)] હરતિ ભણ્ડકં.

૪૯. ‘‘તથેવ સકભુત્તાપિ, પરે દિન્નં મહપ્ફલં;
તસ્મા પરસ્સ દાતબ્બં, સતભાગો ભવિસ્સતિ.

૫૦. ‘‘એતમત્થવસં ઞત્વા, દેમિ દાનં ભવાભવે;
ન પટિક્કમામિ દાનતો, સમ્બોધિમનુપત્તિયા’’તિ.

ચન્દકુમારચરિયં સત્તમં.

૮. સિવિરાજચરિયા

૫૧. ‘‘અરિટ્ઠસવ્હયે નગરે, સિવિનામાસિ ખત્તિયો;
નિસજ્જ પાસાદવરે, એવં ચિન્તેસહં તદા.

૫૨. ‘‘‘યં કિઞ્ચિ માનુસં દાનં, અદિન્નં મે ન વિજ્જતિ;
યોપિ યાચેય્ય મં ચક્ખું, દદેય્યં અવિકમ્પિતો’.

૫૩. ‘‘મમ સઙ્કપ્પમઞ્ઞાય, સક્કો દેવાનમિસ્સરો;
નિસિન્નો દેવપરિસાય, ઇદં વચનમબ્રવિ.

૫૪. ‘‘‘નિસજ્જ પાસાદવરે, સિવિરાજા મહિદ્ધિકો;
ચિન્તેન્તો વિવિધં દાનં, અદેય્યં સો ન પસ્સતિ.

૫૫. ‘‘‘તથં નુ વિતથં નેતં, હન્દ વીમંસયામિ તં;
મુહુત્તં આગમેય્યાથ, યાવ જાનામિ તં મનં’.

૫૬. ‘‘પવેધમાનો પલિતસિરો, વલિગત્તો [વલિતગત્તો (સી॰)] જરાતુરો;
અન્ધવણ્ણોવ હુત્વાન, રાજાનં ઉપસઙ્કમિ.

૫૭. ‘‘સો તદા પગ્ગહેત્વાન, વામં દક્ખિણબાહુ ચ;
સિરસ્મિં અઞ્જલિં કત્વા, ઇદં વચનમબ્રવિ.

૫૮. ‘‘‘યાચામિ તં મહારાજ, ધમ્મિક રટ્ઠવડ્ઢન;
તવ દાનરતા કિત્તિ, ઉગ્ગતા દેવમાનુસે.

૫૯. ‘‘‘ઉભોપિ નેત્તા નયના, અન્ધા ઉપહતા મમ;
એકં મે નયનં દેહિ, ત્વમ્પિ એકેન યાપય’.

૬૦. ‘‘તસ્સાહં વચનં સુત્વા, હટ્ઠો સંવિગ્ગમાનસો;
કતઞ્જલી વેદજાતો, ઇદં વચનમબ્રવિં.

૬૧. ‘‘‘ઇદાનાહં ચિન્તયિત્વાન, પાસાદતો ઇધાગતો;
ત્વં મમ ચિત્તમઞ્ઞાય, નેત્તં યાચિતુમાગતો.

૬૨. ‘‘‘અહો મે માનસં સિદ્ધં, સઙ્કપ્પો પરિપૂરિતો;
અદિન્નપુબ્બં દાનવરં, અજ્જ દસ્સામિ યાચકે.

૬૩. ‘‘‘એહિ સિવક ઉટ્ઠેહિ, મા દન્ધયિ મા પવેધયિ;
ઉભોપિ નયનં દેહિ, ઉપ્પાટેત્વા વણિબ્બકે’.

૬૪. ‘‘તતો સો ચોદિતો મય્હં, સિવકો વચનં કરો;
ઉદ્ધરિત્વાન પાદાસિ, તાલમિઞ્જંવ યાચકે.

૬૫. ‘‘દદમાનસ્સ દેન્તસ્સ, દિન્નદાનસ્સ મે સતો;
ચિત્તસ્સ અઞ્ઞથા નત્થિ, બોધિયાયેવ કારણા.

૬૬. ‘‘ન મે દેસ્સા ઉભો ચક્ખૂ, અત્તા ન મે ન દેસ્સિયો;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા ચક્ખું અદાસહ’’ન્તિ.

સિવિરાજચરિયં અટ્ઠમં.

૯. વેસ્સન્તરચરિયા

૬૭. ‘‘યા મે અહોસિ જનિકા, ફુસ્સતી [ફુસતી (સી॰)] નામ ખત્તિયા;
સા અતીતાસુ જાતીસુ, સક્કસ્સ મહેસી પિયા.

૬૮. ‘‘તસ્સા આયુક્ખયં ઞત્વા, દેવિન્દો એતદબ્રવિ;
‘દદામિ તે દસ વરે, વરભદ્દે યદિચ્છસિ’.

૬૯. ‘‘એવં વુત્તા ચ સા દેવી, સક્કં પુનિદમબ્રવિ;
‘કિં નુ મે અપરાધત્થિ, કિં નુ દેસ્સા અહં તવ;
રમ્મા ચાવેસિ મં ઠાના, વાતોવ ધરણીરુહં’.

૭૦. ‘‘એવં વુત્તો ચ સો સક્કો, પુન તસ્સિદમબ્રવિ;
‘ન ચેવ તે કતં પાપં, ન ચ મે ત્વંસિ અપ્પિયા.

૭૧. ‘‘‘એત્તકંયેવ તે આયુ, ચવનકાલો ભવિસ્સતિ;
પટિગ્ગણ્હ મયા દિન્ને, વરે દસ વરુત્તમે’.

૭૨. ‘‘સક્કેન સા દિન્નવરા, તુટ્ઠહટ્ઠા પમોદિતા;
મમં અબ્ભન્તરં કત્વા, ફુસ્સતી દસ વરે વરી.

૭૩. ‘‘તતો ચુતા સા ફુસ્સતી, ખત્તિયે ઉપપજ્જથ;
જેતુત્તરમ્હિ નગરે, સઞ્ચયેન સમાગમિ.

૭૪. ‘‘યદાહં ફુસ્સતિયા કુચ્છિં, ઓક્કન્તો પિયમાતુયા;
મમ તેજેન મે માતા, સદા દાનરતા અહુ.

૭૫. ‘‘અધને આતુરે જિણ્ણે, યાચકે અદ્ધિકે [પથિકે (ક॰)] જને;
સમણે બ્રાહ્મણે ખીણે, દેતિ દાનં અકિઞ્ચને.

૭૬. ‘‘દસ માસે ધારયિત્વાન, કરોન્તે પુરં પદક્ખિણં;
વેસ્સાનં વીથિયા મજ્ઝે, જનેસિ ફુસ્સતી મમં.

૭૭. ‘‘ન મય્હં મત્તિકં નામં, નપિ પેત્તિકસમ્ભવં;
જાતેત્થ વેસ્સવીથિયા, તસ્મા વેસ્સન્તરો અહુ.

૭૮. ‘‘યદાહં દારકો હોમિ, જાતિયા અટ્ઠવસ્સિકો;
તદા નિસજ્જ પાસાદે, દાનં દાતું વિચિન્તયિં.

૭૯. ‘‘‘હદયં દદેય્યં ચક્ખું, મંસમ્પિ રુધિરમ્પિ ચ;
દદેય્યં કાયં સાવેત્વા, યદિ કોચિ યાચયે મમં’.

૮૦. ‘‘સભાવં ચિન્તયન્તસ્સ, અકમ્પિતમસણ્ઠિતં;
અકમ્પિ તત્થ પથવી, સિનેરુવનવટંસકા.

૮૧. ‘‘અન્વદ્ધમાસે પન્નરસે, પુણ્ણમાસે ઉપોસથે;
પચ્ચયં નાગમારુય્હ, દાનં દાતું ઉપાગમિં.

૮૨. ‘‘કલિઙ્ગરટ્ઠવિસયા , બ્રાહ્મણા ઉપગચ્છુ મં;
અયાચું મં હત્થિનાગં, ધઞ્ઞં મઙ્ગલસમ્મતં.

૮૩. ‘‘અવુટ્ઠિકો જનપદો, દુબ્ભિક્ખો છાતકો મહા;
દદાહિ પવરં નાગં, સબ્બસેતં ગજુત્તમં.

૮૪. ‘‘દદામિ ન વિકમ્પામિ, યં મં યાચન્તિ બ્રાહ્મણા;
સન્તં નપ્પતિગૂહામિ [નપ્પતિગુય્હામિ (સી॰ ક॰)], દાને મે રમતે મનો.

૮૫. ‘‘ન મે યાચકમનુપ્પત્તે, પટિક્ખેપો અનુચ્છવો;
‘મા મે ભિજ્જિ સમાદાનં, દસ્સામિ વિપુલં ગજં’.

૮૬. ‘‘નાગં ગહેત્વા સોણ્ડાય, ભિઙ્ગારે રતનામયે;
જલં હત્થે આકિરિત્વા, બ્રાહ્મણાનં અદં ગજં.

૮૭. ‘‘પુનાપરં દદન્તસ્સ, સબ્બસેતં ગજુત્તમં;
તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૮૮. ‘‘તસ્સ નાગસ્સ દાનેન, સિવયો કુદ્ધા સમાગતા;
પબ્બાજેસું સકા રટ્ઠા, ‘વઙ્કં ગચ્છતુ પબ્બતં’.

૮૯. ‘‘તેસં નિચ્છુભમાનાનં, અકમ્પિત્થમસણ્ઠિતં;
મહાદાનં પવત્તેતું, એકં વરમયાચિસં.

૯૦. ‘‘યાચિતા સિવયો સબ્બે, એકં વરમદંસુ મે;
સાવયિત્વા કણ્ણભેરિં, મહાદાનં દદામહં.

૯૧. ‘‘અથેત્થ વત્તતી સદ્દો, તુમુલો ભેરવો મહા;
દાનેનિમં નીહરન્તિ, પુન દાનં દદાતયં.

૯૨. ‘‘હત્થિં અસ્સે રથે દત્વા, દાસિં દાસં ગવં ધનં;
મહાદાનં દદિત્વાન, નગરા નિક્ખમિં તદા.

૯૩. ‘‘નિક્ખમિત્વાન નગરા, નિવત્તિત્વા વિલોકિતે;

તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૯૪. ‘‘ચતુવાહિં રથં દત્વા, ઠત્વા ચાતુમ્મહાપથે;
એકાકિયો અદુતિયો, મદ્દિદેવિં ઇદમબ્રવિં.

૯૫. ‘‘‘ત્વં મદ્દિ કણ્હં ગણ્હાહિ, લહુકા એસા કનિટ્ઠિકા;
અહં જાલિં ગહેસ્સામિ, ગરુકો ભાતિકો હિ સો’.

૯૬. ‘‘પદુમં પુણ્ડરીકંવ, મદ્દી કણ્હાજિનગ્ગહી;
અહં સુવણ્ણબિમ્બંવ, જાલિં ખત્તિયમગ્ગહિં.

૯૭. ‘‘અભિજાતા સુખુમાલા, ખત્તિયા ચતુરો જના;
વિસમં સમં અક્કમન્તા, વઙ્કં ગચ્છામ પબ્બતં.

૯૮. ‘‘યે કેચિ મનુજા એન્તિ, અનુમગ્ગે પટિપ્પથે;
મગ્ગન્તે પટિપુચ્છામ, ‘કુહિં વઙ્કન્ત [વઙ્કત (સી॰)] પબ્બતો’.

૯૯. ‘‘તે તત્થ અમ્હે પસ્સિત્વા, કરુણં ગિરમુદીરયું;
દુક્ખં તે પટિવેદેન્તિ, દૂરે વઙ્કન્તપબ્બતો.

૧૦૦.‘‘યદિ પસ્સન્તિ પવને, દારકા ફલિને દુમે;
તેસં ફલાનં હેતુમ્હિ, ઉપરોદન્તિ દારકા.

૧૦૧.‘‘રોદન્તે દારકે દિસ્વા, ઉબ્બિદ્ધા [ઉબ્બિગ્ગા (સ્યા॰ કં॰)] વિપુલા દુમા;
સયમેવોણમિત્વાન, ઉપગચ્છન્તિ દારકે.

૧૦૨.‘‘ઇદં અચ્છરિયં દિસ્વા, અબ્ભુતં લોમહંસનં;
સાહુકારં [સાધુકારં (સબ્બત્થ)] પવત્તેસિ, મદ્દી સબ્બઙ્ગસોભના.

૧૦૩.‘‘અચ્છેરં વત લોકસ્મિં, અબ્ભુતં લોમહંસનં;
વેસ્સન્તરસ્સ તેજેન, સયમેવોણતા દુમા.

૧૦૪.‘‘સઙ્ખિપિંસુ પથં યક્ખા, અનુકમ્પાય દારકે;
નિક્ખન્તદિવસેનેવ [નિક્ખન્તદિવસેયેવ (સી॰)], ચેતરટ્ઠમુપાગમું.

૧૦૫.‘‘સટ્ઠિરાજસહસ્સાનિ, તદા વસન્તિ માતુલે;
સબ્બે પઞ્જલિકા હુત્વા, રોદમાના ઉપાગમું.

૧૦૬.‘‘તત્થ વત્તેત્વા સલ્લાપં, ચેતેહિ ચેતપુત્તેહિ;
તે તતો નિક્ખમિત્વાન, વઙ્કં અગમુ પબ્બતં.

૧૦૭.“આમન્તયિત્વા દેવિન્દો, વિસ્સકમ્મં [વિસુકમ્મં (ક॰)] મહિદ્ધિકં;
અસ્સમં સુકતં રમ્મં, પણ્ણસાલં સુમાપય.

૧૦૮.“સક્કસ્સ વચનં સુત્વા, વિસ્સકમ્મો મહિદ્ધિકો;
અસ્સમં સુકતં રમ્મં, પણ્ણસાલં સુમાપયિ.

૧૦૯.“અજ્ઝોગાહેત્વા પવનં, અપ્પસદ્દં નિરાકુલં;
ચતુરો જના મયં તત્થ, વસામ પબ્બતન્તરે.

૧૧૦.“અહઞ્ચ મદ્દિદેવી ચ, જાલી કણ્હાજિના ચુભો;
અઞ્ઞમઞ્ઞં સોકનુદા, વસામ અસ્સમે તદા.

૧૧૧.“દારકે અનુરક્ખન્તો, અસુઞ્ઞો હોમિ અસ્સમે;
મદ્દી ફલં આહરિત્વા, પોસેતિ સા તયો જને.

૧૧૨.“પવને વસમાનસ્સ, અદ્ધિકો મં ઉપાગમિ;
આયાચિ પુત્તકે મય્હં, જાલિં કણ્હાજિનં ચુભો.

૧૧૩.“યાચકં ઉપગતં દિસ્વા, હાસો મે ઉપપજ્જથ;
ઉભો પુત્તે ગહેત્વાન, અદાસિં બ્રાહ્મણે તદા.

૧૧૪.“સકે પુત્તે ચજન્તસ્સ, જૂજકે બ્રાહ્મણે યદા;
તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૧૧૫.“પુનદેવ સક્કો ઓરુય્હ, હુત્વા બ્રાહ્મણસન્નિભો;
આયાચિ મં મદ્દિદેવિં, સીલવન્તિં પતિબ્બતં.

૧૧૬.“મદ્દિં હત્થે ગહેત્વાન, ઉદકઞ્જલિ પૂરિય;
પસન્નમનસઙ્કપ્પો, તસ્સ મદ્દિં અદાસહં.

૧૧૭.“મદ્દિયા દીયમાનાય, ગગને દેવા પમોદિતા;
તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૧૧૮.“જાલિં કણ્હાજિનં ધીતં, મદ્દિદેવિં પતિબ્બતં;
ચજમાનો ન ચિન્તેસિં, બોધિયાયેવ કારણા.

૧૧૯.“ન મે દેસ્સા ઉભો પુત્તા, મદ્દિદેવી ન દેસ્સિયા;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા પિયે અદાસહં.

૧૨૦.“પુનાપરં બ્રહારઞ્ઞે, માતાપિતુસમાગમે;

કરુણં પરિદેવન્તે, સલ્લપન્તે સુખં દુખં.

૧૨૧.‘‘હિરોત્તપ્પેન ગરુના [ગરુનં (સ્યા॰ ક॰)], ઉભિન્નં ઉપસઙ્કમિ;
તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૧૨૨.‘‘પુનાપરં બ્રહારઞ્ઞા, નિક્ખમિત્વા સઞાતિભિ;
પવિસામિ પુરં રમ્મં, જેતુત્તરં પુરુત્તમં.

૧૨૩.‘‘રતનાનિ સત્ત વસ્સિંસુ, મહામેઘો પવસ્સથ;
તદાપિ પથવી કમ્પિ, સિનેરુવનવટંસકા.

૧૨૪.‘‘અચેતનાયં પથવી, અવિઞ્ઞાય સુખં દુખં;
સાપિ દાનબલા મય્હં, સત્તક્ખત્તું પકમ્પથા’’તિ.

વેસ્સન્તરચરિયં નવમં.

૧૦. સસપણ્ડિતચરિયા

૧૨૫.‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, સસકો પવનચારકો;
તિણપણ્ણસાકફલભક્ખો, પરહેઠનવિવજ્જિતો.

૧૨૬.‘‘મક્કટો ચ સિઙ્ગાલો ચ, સુત્તપોતો ચહં તદા;
વસામ એકસામન્તા, સાયં પાતો ચ દિસ્સરે [સાયં પાતો પદિસ્સરે (ક॰)].

૧૨૭.‘‘અહં તે અનુસાસામિ, કિરિયે કલ્યાણપાપકે;
‘પાપાનિ પરિવજ્જેથ, કલ્યાણે અભિનિવિસ્સથ’.

૧૨૮.‘‘ઉપોસથમ્હિ દિવસે, ચન્દં દિસ્વાન પૂરિતં;
એતેસં તત્થ આચિક્ખિં, દિવસો અજ્જુપોસથો.

૧૨૯.‘‘દાનાનિ પટિયાદેથ, દક્ખિણેય્યસ્સ દાતવે;
દત્વા દાનં દક્ખિણેય્યે, ઉપવસ્સથુપોસથં.

૧૩૦.‘‘તે મે સાધૂતિ વત્વાન, યથાસત્તિ યથાબલં;
દાનાનિ પટિયાદેત્વા, દક્ખિણેય્યં ગવેસિસું [ગવેસય્યું (ક॰)].

૧૩૧.‘‘અહં નિસજ્જ ચિન્તેસિં, દાનં દક્ખિણનુચ્છવં;
‘યદિહં લભે દક્ખિણેય્યં, કિં મે દાનં ભવિસ્સતિ.

૧૩૨.‘‘‘ન મે અત્થિ તિલા મુગ્ગા, માસા વા તણ્ડુલા ઘતં;

અહં તિણેન યાપેમિ, ન સક્કા તિણ દાતવે.

૧૩૩.‘‘‘યદિ કોચિ એતિ દક્ખિણેય્યો, ભિક્ખાય મમ સન્તિકે;
દજ્જાહં સકમત્તાનં, ન સો તુચ્છો ગમિસ્સતિ’.

૧૩૪.‘‘મમ સઙ્કપ્પમઞ્ઞાય, સક્કો બ્રાહ્મણવણ્ણિના;
આસયં મે ઉપાગચ્છિ, દાનવીમંસનાય મે.

૧૩૫.‘‘તમહં દિસ્વાન સન્તુટ્ઠો, ઇદં વચનમબ્રવિં;
‘સાધુ ખોસિ અનુપ્પત્તો, ઘાસહેતુ મમન્તિકે.

૧૩૬.‘‘‘અદિન્નપુબ્બં દાનવરં, અજ્જ દસ્સામિ તે અહં;
તુવં સીલગુણૂપેતો, અયુત્તં તે પરહેઠનં.

૧૩૭.‘‘‘એહિ અગ્ગિં પદીપેહિ, નાનાકટ્ઠે સમાનય;
અહં પચિસ્સમત્તાનં, પક્કં ત્વં ભક્ખયિસ્સસિ’.

૧૩૮.‘‘‘સાધૂ’તિ સો હટ્ઠમનો, નાનાકટ્ઠે સમાનયિ;
મહન્તં અકાસિ ચિતકં, કત્વા અઙ્ગારગબ્ભકં.

૧૩૯.‘‘અગ્ગિં તત્થ પદીપેસિ, યથા સો ખિપ્પં મહા ભવે;
ફોટેત્વા રજગતે ગત્તે, એકમન્તં ઉપાવિસિં.

૧૪૦.‘‘યદા મહાકટ્ઠપુઞ્જો, આદિત્તો ધમધમાયતિ [ધુમધુમાયતિ (સી॰), ધમમાયતિ (ક॰)];
તદુપ્પતિત્વા પપતિં, મજ્ઝે જાલસિખન્તરે.

૧૪૧.‘‘યથા સીતોદકં નામ, પવિટ્ઠં યસ્સ કસ્સચિ;
સમેતિ દરથપરિળાહં, અસ્સાદં દેતિ પીતિ ચ.

૧૪૨.‘‘તથેવ જલિતં અગ્ગિં, પવિટ્ઠસ્સ મમં તદા;
સબ્બં સમેતિ દરથં, યથા સીતોદકં વિય.

૧૪૩.‘‘છવિં ચમ્મં મંસં ન્હારું, અટ્ઠિં હદયબન્ધનં;
કેવલં સકલં કાયં, બ્રાહ્મણસ્સ અદાસહ’’ન્તિ.

સસપણ્ડિતચરિયં દસમં.

અકિત્તિવગ્ગો પઠમો.

તસ્સુદ્દાનં –

અકિત્તિબ્રાહ્મણો સઙ્ખો, કુરુરાજા ધનઞ્ચયો;
મહાસુદસ્સનો રાજા, મહાગોવિન્દબ્રાહ્મણો.

નિમિ ચન્દકુમારો ચ, સિવિ વેસ્સન્તરો સસો;
અહમેવ તદા આસિં, યો તે દાનવરે અદા.

એતે દાનપરિક્ખારા, એતે દાનસ્સ પારમી;
જીવિતં યાચકે દત્વા, ઇમં પારમિ પૂરયિં.

ભિક્ખાય ઉપગતં દિસ્વા, સકત્તાનં પરિચ્ચજિં;
દાનેન મે સમો નત્થિ, એસા મે દાનપારમીતિ.

દાનપારમિનિદ્દેસો નિટ્ઠિતો.

૨. હત્થિનાગવગ્ગો

૧. માતુપોસકચરિયા

૧. ‘‘યદા અહોસિં પવને, કુઞ્જરો માતુપોસકો;
ન તદા અત્થિ મહિયા, ગુણેન મમ સાદિસો.

૨. ‘‘પવને દિસ્વા વનચરો, રઞ્ઞો મં પટિવેદયિ;
‘તવાનુચ્છવો મહારાજ, ગજો વસતિ કાનને.

૩. ‘‘‘ન તસ્સ પરિક્ખાયત્થો, નપિ આળકકાસુયા;
સહ ગહિતે [સમં ગહિતે (સી॰)] સોણ્ડાય, સયમેવ ઇધેહિ’તિ.

૪. ‘‘તસ્સ તં વચનં સુત્વા, રાજાપિ તુટ્ઠમાનસો;
પેસેસિ હત્થિદમકં, છેકાચરિયં સુસિક્ખિતં.

૫. ‘‘ગન્ત્વા સો હત્થિદમકો, અદ્દસ પદુમસ્સરે;
ભિસમુળાલં [ભિસમૂલં (ક॰)] ઉદ્ધરન્તં, યાપનત્થાય માતુયા.

૬. ‘‘વિઞ્ઞાય મે સીલગુણં, લક્ખણં ઉપધારયિ;
‘એહિ પુત્તા’તિ પત્વાન, મમ સોણ્ડાય અગ્ગહિ.

૭. ‘‘યં મે તદા પાકતિકં, સરીરાનુગતં બલં;
અજ્જ નાગસહસ્સાનં, બલેન સમસાદિસં.

૮. ‘‘યદિહં તેસં પકુપ્પેય્યં, ઉપેતાનં ગહણાય મં;
પટિબલો ભવે તેસં, યાવ રજ્જમ્પિ માનુસં.

૯. ‘‘અપિ ચાહં સીલરક્ખાય, સીલપારમિપૂરિયા;
ન કરોમિ ચિત્તે અઞ્ઞથત્તં, પક્ખિપન્તં મમાળકે.

૧૦. ‘‘યદિ તે મં તત્થ કોટ્ટેય્યું, ફરસૂહિ તોમરેહિ ચ;
નેવ તેસં પકુપ્પેય્યં, સીલખણ્ડભયા મમા’’તિ.

માતુપોસકચરિયં પઠમં.

૨. ભૂરિદત્તચરિયા

૧૧. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, ભૂરિદત્તો મહિદ્ધિકો;

વિરૂપક્ખેન મહારઞ્ઞા, દેવલોકમગઞ્છહં.

૧૨. ‘‘તત્થ પસ્સિત્વાહં દેવે, એકન્તં સુખસમપ્પિતે;
તં સગ્ગગમનત્થાય, સીલબ્બતં સમાદિયિં.

૧૩. ‘‘સરીરકિચ્ચં કત્વાન, ભુત્વા યાપનમત્તકં;
ચતુરો અઙ્ગે અધિટ્ઠાય, સેમિ વમ્મિકમુદ્ધનિ.

૧૪. ‘‘છવિયા ચમ્મેન મંસેન, નહારુઅટ્ઠિકેહિ વા;
યસ્સ એતેન કરણીયં, દિન્નંયેવ હરાતુ સો.

૧૫. ‘‘સંસિતો અકતઞ્ઞુના, આલમ્પાયનો [આલમ્બણો (સી॰)] મમગ્ગહિ;
પેળાય પક્ખિપિત્વાન, કીળેતિ મં તહિં તહિં.

૧૬. ‘‘પેળાય પક્ખિપન્તેપિ, સમ્મદ્દન્તેપિ પાણિના;
આલમ્પાયને [આલમ્બણે (સી॰)] ન કુપ્પામિ, સીલખણ્ડભયા મમ.

૧૭. ‘‘સકજીવિતપરિચ્ચાગો , તિણતો લહુકો મમ;
સીલવીતિક્કમો મય્હં, પથવીઉપ્પતનં વિય.

૧૮. ‘‘નિરન્તરં જાતિસતં, ચજેય્યં મમ જીવિતં;
નેવ સીલં પભિન્દેય્યં, ચતુદ્દીપાન હેતુપિ.

૧૯. ‘‘અપિ ચાહં સીલરક્ખાય, સીલપારમિપૂરિયા;
ન કરોમિ ચિત્તે અઞ્ઞથત્તં, પક્ખિપન્તમ્પિ પેળકે’’તિ.

ભૂરિદત્તચરિયં દુતિયં.

૩. ચમ્પેય્યનાગચરિયા

૨૦. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, ચમ્પેય્યકો મહિદ્ધિકો;
તદાપિ ધમ્મિકો આસિં, સીલબ્બતસમપ્પિતો.

૨૧. ‘‘તદાપિ મં ધમ્મચારિં, ઉપવુત્થં ઉપોસથં;
અહિતુણ્ડિકો ગહેત્વાન, રાજદ્વારમ્હિ કીળતિ.

૨૨. ‘‘યં યં સો વણ્ણં ચિન્તયિ, નીલંવ પીતલોહિતં;
તસ્સ ચિત્તાનુવત્તન્તો, હોમિ ચિન્તિતસન્નિભો.

૨૩. ‘‘થલં કરેય્યમુદકં, ઉદકમ્પિ થલં કરે;

યદિહં તસ્સ પકુપ્પેય્યં, ખણેન છારિકં કરે.

૨૪. ‘‘યદિ ચિત્તવસી હેસ્સં, પરિહાયિસ્સામિ સીલતો;
સીલેન પરિહીનસ્સ, ઉત્તમત્થો ન સિજ્ઝતિ.

૨૫. ‘‘કામં ભિજ્જતુયં કાયો, ઇધેવ વિકિરીયતુ;
નેવ સીલં પભિન્દેય્યં, વિકિરન્તે ભુસં વિયા’’તિ.

ચમ્પેય્યનાગચરિયં તતિયં.

૪. ચૂળબોધિચરિયા

૨૬. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, ચૂળબોધિ સુસીલવા;
ભવં દિસ્વાન ભયતો, નેક્ખમ્મં અભિનિક્ખમિં.

૨૭. ‘‘યા મે દુતિયિકા આસિ, બ્રાહ્મણી કનકસન્નિભા;
સાપિ વટ્ટે અનપેક્ખા, નેક્ખમ્મં અભિનિક્ખમિ.

૨૮. ‘‘નિરાલયા છિન્નબન્ધૂ, અનપેક્ખા કુલે ગણે;
ચરન્તા ગામનિગમં, બારાણસિમુપાગમું.

૨૯. ‘‘તત્થ વસામ નિપકા, અસંસટ્ઠા કુલે ગણે;
નિરાકુલે અપ્પસદ્દે, રાજુય્યાને વસામુભો.

૩૦. ‘‘ઉય્યાનદસ્સનં ગન્ત્વા, રાજા અદ્દસ બ્રાહ્મણિં;
ઉપગમ્મ મમં પુચ્છિ, ‘તુય્હેસા કા કસ્સ ભરિયા’.

૩૧. ‘‘એવં વુત્તે અહં તસ્સ, ઇદં વચનમબ્રવિં;
‘ન મય્હં ભરિયા એસા, સહધમ્મા એકસાસની’.

૩૨. ‘‘તિસ્સા [તસ્સા (સી॰)] સારત્તગધિતો, ગાહાપેત્વાન ચેટકે;
નિપ્પીળયન્તો બલસા, અન્તેપુરં પવેસયિ.

૩૩. ‘‘ઓદપત્તકિયા મય્હં, સહજા એકસાસની;
આકડ્ઢિત્વા નયન્તિયા, કોપો મે ઉપપજ્જથ.

૩૪. ‘‘સહ કોપે સમુપ્પન્ને, સીલબ્બતમનુસ્સરિં;
તત્થેવ કોપં નિગ્ગણ્હિં, નાદાસિં વડ્ઢિતૂપરિ.

૩૫. ‘‘યદિ નં બ્રાહ્મણિં કોચિ, કોટ્ટેય્ય તિણ્હસત્તિયા;

નેવ સીલં પભિન્દેય્યં, બોધિયાયેવ કારણા.

૩૬. ‘‘ન મેસા બ્રાહ્મણી દેસ્સા, નપિ મે બલં ન વિજ્જતિ;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા સીલાનુરક્ખિસ’’ન્તિ.

ચૂળબોધિચરિયં ચતુત્થં.

૫. મહિંસરાજચરિયા

૩૭. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, મહિંસો પવનચારકો;
પવડ્ઢકાયો બલવા, મહન્તો ભીમદસ્સનો.

૩૮. ‘‘પબ્ભારે ગિરિદુગ્ગે [વનદુગ્ગે (સી॰)] ચ, રુક્ખમૂલે દકાસયે;
હોતેત્થ ઠાનં મહિંસાનં, કોચિ કોચિ તહિં તહિં.

૩૯. ‘‘વિચરન્તો બ્રહારઞ્ઞે, ઠાનં અદ્દસ ભદ્દકં;
તં ઠાનં ઉપગન્ત્વાન, તિટ્ઠામિ ચ સયામિ ચ.

૪૦. ‘‘અથેત્થ કપિમાગન્ત્વા, પાપો અનરિયો લહુ;
ખન્ધે નલાટે ભમુકે, મુત્તેતિ ઓહનેતિતં.

૪૧. ‘‘સકિમ્પિ દિવસં દુતિયં, તતિયં ચતુત્થમ્પિ ચ;
દૂસેતિ મં સબ્બકાલં, તેન હોમિ ઉપદ્દુતો.

૪૨. ‘‘મમં ઉપદ્દુતં દિસ્વા, યક્ખો મં ઇદમબ્રવિ;
‘નાસેહેતં છવં પાપં, સિઙ્ગેહિ ચ ખુરેહિ ચ’.

૪૩. ‘‘એવં વુત્તે તદા યક્ખે, અહં તં ઇદમબ્રવિં;
‘કિં ત્વં મક્ખેસિ કુણપેન, પાપેન અનરિયેન મં.

૪૪. ‘‘‘યદિહં તસ્સ પકુપ્પેય્યં, તતો હીનતરો ભવે;
સીલઞ્ચ મે પભિજ્જેય્ય, વિઞ્ઞૂ ચ ગરહેય્યુ મં.

૪૫. ‘‘‘હીળિતા જીવિતા વાપિ, પરિસુદ્ધેન મતં વરં;
ક્યાહં જીવિતહેતૂપિ, કાહામિં પરહેઠનં’.

૪૬. ‘‘મમેવાયં મઞ્ઞમાનો, અઞ્ઞેપેવં કરિસ્સતિ;
તેવ તસ્સ વધિસ્સન્તિ, સા મે મુત્તિ ભવિસ્સતિ.

૪૭. ‘‘હીનમજ્ઝિમઉક્કટ્ઠે, સહન્તો અવમાનિતં;

એવં લભતિ સપ્પઞ્ઞો, મનસા યથા પત્થિત''ન્તિ.

મહિંસરાજચરિયં પઞ્ચમં.

૬. રુરુરાજચરિયા

૪૮. ''પુનાપરં યદા હોમિ, સુતત્તકનકસન્નિભો;
મિગરાજા રુરુનામ, પરમસીલસમાહિતો.

૪૯. ''રમ્મે પદેસે રમણીયે, વિવિત્તે અમનુસ્સકે;
તત્થ વાસં ઉપગઞ્છિં, ગઙ્ગાકૂલે મનોરમે.

૫૦. ''અથ ઉપરિ ગઙ્ગાય, ધનિકેહિ પરિપીળિતો;
પુરિસો ગઙ્ગાય પપતિ, 'જીવામિ વા મરામિ વા'.

૫૧. ''રત્તિન્દિવં સો ગઙ્ગાય, વુય્હમાનો મહોદકે;
રવન્તો કરુણં રવં, મજ્ઝે ગઙ્ગાય ગચ્છતિ.

૫૨. ''તસ્સાહં સદ્દં સુત્વાન, કરુણં પરિદેવતો;
ગઙ્ગાય તીરે ઠત્વાન, અપુચ્છિં 'કોસિ ત્વં નરો'.

૫૩. ''સો મે પુટ્ઠો ચ બ્યાકાસિ, અત્તનો કરણં તદા;
'ધનિકેહિ ભીતો તસિતો, પક્ખન્દોહં મહાનદિં'.

૫૪. ''તસ્સ કત્વાન કારુઞ્ઞં, ચજિત્વા મમ જીવિતં;
પવિસિત્વા નીહરિં તસ્સ, અન્ધકારમ્હિ રત્તિયા.

૫૫. ''અસ્સત્થકાલમઞ્ઞાય, તસ્સાહં ઇદમબ્રવિં;
'એકં તં વરં યાચામિ, મા મં કસ્સચિ પાવદ'.

૫૬. ''નગરં ગન્ત્વાન આચિક્ખિ, પુચ્છિતો ધનહેતુકો;
રાજાનં સો ગહેત્વાન, ઉપગઞ્છિ મમન્તિકં.

૫૭. ''યાવતા કરણં સબ્બં, રઞ્ઞો આરોચિતં મયા;
રાજા સુત્વાન વચનં, ઉસું તસ્સ પકપ્પયિ;
'ઇધેવ ઘાતયિસ્સામિ, મિત્તદુબ્ભિં [મિત્તદૂભિં (સી॰)] અનારિયં'.

૫૮. ''તમહં અનુરક્ખન્તો, નિમ્મિનિં મમ અત્તના;
'તિટ્ઠતેસો મહારાજ, કામકારો ભવામિ તે'.

૫૯. ‘‘અનુરક્ખિં મમ સીલં, નારક્ખિં મમ જીવિતં;
સીલવા હિ તદા આસિં, બોધિયાયેવ કારણા’’તિ.

રુરુરાજચરિયં છટ્ઠં.

૭. માતઙ્ગચરિયા

૬૦. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, જટિલો ઉગ્ગતાપનો;
માતઙ્ગો નામ નામેન, સીલવા સુસમાહિતો.

૬૧. ‘‘અહઞ્ચ બ્રાહ્મણો એકો, ગઙ્ગાકૂલે વસામુભો;
અહં વસામિ ઉપરિ, હેટ્ઠા વસતિ બ્રાહ્મણો.

૬૨. ‘‘વિચરન્તો અનુકૂલમ્હિ, ઉદ્ધં મે અસ્સમદ્દસ;
તત્થ મં પરિભાસેત્વા, અભિસપિ મુદ્ધફાલનં.

૬૩. ‘‘યદિહં તસ્સ પકુપ્પેય્યં, યદિ સીલં ન ગોપયે;
ઓલોકેત્વાનહં તસ્સ, કરેય્યં છારિકં વિય.

૬૪. ‘‘યં સો તદા મં અભિસપિ, કુપિતો દુટ્ઠમાનસો;
તસ્સેવ મત્થકે નિપતિ, યોગેન તં પમોચયિં.

૬૫. ‘‘અનુરક્ખિં મમ સીલં, નારક્ખિં મમ જીવિતં;
સીલવા હિ તદા આસિં, બોધિયાયેવ કારણા’’તિ.

માતઙ્ગચરિયં સત્તમં.

૮. ધમ્મદેવપુત્તચરિયા

૬૬. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, મહાપક્ખો મહિદ્ધિકો;
ધમ્મો નામ મહાયક્ખો, સબ્બલોકાનુકમ્પકો.

૬૭. ‘‘દસકુસલકમ્મપથે , સમાદપેન્તો મહાજનં;
ચરામિ ગામનિગમં, સમિત્તો સપરિજ્જનો.

૬૮. ‘‘પાપો કદરિયો યક્ખો, દીપેન્તો દસ પાપકે;
સોપેત્થ મહિયા ચરતિ, સમિત્તો સપરિજ્જનો.

૬૯. ‘‘ધમ્મવાદી અધમ્મો ચ, ઉભો પચ્ચનિકા મયં;
ધુરે ધુરં ઘટ્ટયન્તા, સમિમ્હા પટિપથે ઉભો.

૭૦. ‘‘કલહો વત્તતી ભેસ્મા, કલ્યાણપાપકસ્સ ચ;
મગ્ગા ઓક્કમનત્થાય, મહાયુદ્ધો ઉપટ્ઠિતો.

૭૧. ‘‘યદિહં તસ્સ કુપ્પેય્યં, યદિ ભિન્દે તપોગુણં;
સહપરિજનં તસ્સ, રજભૂતં કરેય્યહં.

૭૨. ‘‘અપિચાહં સીલરક્ખાય, નિબ્બાપેત્વાન માનસં;
સહ જનેનોક્કમિત્વા, પથં પાપસ્સ દાસહં.

૭૩. ‘‘સહ પથતો ઓક્કન્તે, કત્વા ચિત્તસ્સ નિબ્બુતિં;
વિવરં અદાસિ પથવી, પાપયક્ખસ્સ તાવદે’’તિ.

ધમ્મદેવપુત્તચરિયં અટ્ઠમં.

૯. અલીનસત્તુચરિયા

૭૪. ‘‘પઞ્ચાલરટ્ઠે નગરવરે, કપિલાયં [કમ્પિલાયં (સી॰), કપ્પિલાયં (સ્યા॰)] પુરુત્તમે;
રાજા જયદ્દિસો નામ, સીલગુણમુપાગતો.

૭૫. ‘‘તસ્સ રઞ્ઞો અહં પુત્તો, સુતધમ્મો સુસીલવા;
અલીનસત્તો ગુણવા, અનુરક્ખપરિજનો સદા.

૭૬. ‘‘પિતા મે મિગવં ગન્ત્વા, પોરિસાદં ઉપાગમિ;
સો મે પિતુમગ્ગહેસિ, ‘ભક્ખોસિ મમ મા ચલિ’.

૭૭. ‘‘તસ્સ તં વચનં સુત્વા, ભીતો તસિતવેધિતો;
ઊરુક્ખમ્ભો અહુ તસ્સ, દિસ્વાન પોરિસાદકં.

૭૮. ‘‘મિગવં ગહેત્વા મુઞ્ચસ્સુ, કત્વા આગમનં પુન;
બ્રાહ્મણસ્સ ધનં દત્વા, પિતા આમન્તયી મમં.

૭૯. ‘‘‘રજ્જં પુત્ત પટિપજ્જ, મા પમજ્જિ પુરં ઇદં;
કતં મે પોરિસાદેન, મમ આગમનં પુન’.

૮૦. ‘‘માતાપિતૂ ચ વન્દિત્વા, નિમ્મિનિત્વાન અત્તના;
નિક્ખિપિત્વા ધનું ખગ્ગં, પોરિસાદં ઉપાગમિં.

૮૧. ‘‘સસત્થહત્થૂપગતં, કદાચિ સો તસિસ્સતિ;
તેન ભિજ્જિસ્સતિ સીલં, પરિત્તાસં [પરિતાસં (સી॰)] કતે મયિ.

૮૨. “સીલખણ્ડભયા મય્હં, તસ્સ દેસ્સં ન બ્યાહરિં;
મેત્તચિત્તો હિતવાદી, ઇદં વચનમબ્રવિં.

૮૩. “‘ઉજ્જાલેહિ મહાઅગ્ગિં, પપતિસ્સામિ રુક્ખતો;
ત્વં પક્કકાલમઞ્ઞાય [સુપક્કકાલમઞ્ઞાય (પી॰)], ભક્ખય મં પિતામહ’.

૮૪. “ઇતિ સીલવતં હેતુ, નારક્ખિં મમ જીવિતં;
પબ્બાજેસિં ચહં તસ્સ, સદા પાણાતિપાતિક”ન્તિ.

અલીનસત્તુચરિયં નવમં.

૧૦. સઙ્ખપાલચરિયા

૮૫. “પુનાપરં યદા હોમિ, સઙ્ખપાલો મહિદ્ધિકો;
દાઠાવુધો ઘોરવિસો, દ્વિજિવ્હો ઉરગાધિભૂ.

૮૬. “ચતુપ્પથે મહામગ્ગે, નાનાજનસમાકુલે;
ચતુરો અઙ્ગે અધિટ્ઠાય, તત્થ વાસમકપ્પયિં.

૮૭. “છવિયા ચમ્મેન મંસેન, નહારુઅટ્ઠિકેહિ વા;
યસ્સ એતેન કરણીયં, દિન્નંયેવ હરાતુ સો.

૮૮. “અદ્દસંસુ ભોજપુત્તા, ખરા લુદ્દા અકારુણા;
ઉપગઞ્છું મમં તત્થ, દણ્ડમુગ્ગરપાણિનો.

૮૯. “નાસાય વિનિવિજ્ઝિત્વા, નઙ્ગુટ્ઠે પિટ્ઠિકણ્ટકે;
કાજે આરોપયિત્વાન, ભોજપુત્તા હરિંસુ મં.

૯૦. “સસાગરન્તં પથવિં, સકાનનં સપબ્બતં;
ઇચ્છમાનો ચહં તત્થ, નાસાવાતેન ઝાપયે.

૯૧. “સૂલેહિ વિનિવિજ્ઝન્તે, કોટ્ટયન્તેપિ સત્તિભિ;
ભોજપુત્તે ન કુપ્પામિ, એસા મે સીલપારમી”તિ.

સઙ્ખપાલચરિયં દસમં.

હત્થિનાગવગ્ગો દુતિયો.

તસ્સુદ્દાનં –

હત્થિનાગો ભૂરિદત્તો, ચમ્પેય્યો બોધિ મહિંસો;

રુરુ માતઙ્ગો ધમ્મો ચ, અત્રજો ચ જયદ્દિસો.

એતે નવ સીલબલા, પરિક્ખારા પદેસિકા;
જીવિતં પરિરક્ખિત્વા, સીલાનિ અનુરક્ખિસં.

સઙ્ખપાલસ્સ મે સતો, સબ્બકાલમ્પિ જીવિતં;
યસ્સ કસ્સચિ નિય્યત્તં, તસ્મા સા સીલપારમીતિ.

સીલપારમિનિદ્દેસો નિટ્ઠિતો.

૩. યુધઞ્જયવગ્ગો

૧. યુધઞ્જયચરિયા

૧. ‘‘યદાહં અમિતયસો, રાજપુત્તો યુધઞ્જયો;
ઉસ્સાવબિન્દું સૂરિયાતપે, પતિતં દિસ્વાન સંવિજિં.

૨. ‘‘તઞ્ઞેવાધિપતિં કત્વા, સંવેગમનુબ્રૂહયિં;
માતાપિતૂ ચ વન્દિત્વા, પબ્બજ્જમનુયાચહં.

૩. ‘‘યાચન્તિ મં પઞ્જલિકા, સનેગમા સરટ્ઠકા;
‘અજ્જેવ પુત્ત પટિપજ્જ, ઇદ્ધં ફીતં મહામહિં’.

૪. ‘‘સરાજકે સહોરોધે, સનેગમે સરટ્ઠકે;
કરુણં પરિદેવન્તે, અનપેક્ખોવ પરિચ્ચજિં.

૫. ‘‘કેવલં પથવિં રજ્જં, ઞાતિપરિજનં યસં;
ચજમાનો ન ચિન્તેસિં, બોધિયાયેવ કારણા.

૬. ‘‘માતાપિતા ન મે દેસ્સા, નપિ મે દેસ્સં મહાયસં;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા રજ્જં પરિચ્ચજિ’’ન્તિ.

યુધઞ્જયચરિયં પઠમં.

૨. સોમનસ્સચરિયા

૭. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, ઇન્દપત્થે પુરુત્તમે;
કામિતો દયિતો પુત્તો, સોમનસ્સોતિ વિસ્સુતો.

૮. ‘‘સીલવા ગુણસમ્પન્નો, કલ્યાણપટિભાનવા;
વુડ્ઢાપચાયી હિરીમા, સઙ્ગહેસુ ચ કોવિદો.

૯. ‘‘તસ્સ રઞ્ઞો પતિકરો, અહોસિ કુહકતાપસો;
આરામં માલાવચ્છઞ્ચ, રોપયિત્વાન જીવતિ.

૧૦. ‘‘તમહં દિસ્વાન કુહકં, થુસરાસિંવ અતણ્ડુલં;
દુમંવ અન્તો સુસિરં, કદલિંવ અસારકં.

૧૧. ‘‘નત્થિમસ્સ સતં ધમ્મો, સામઞ્ઞાપગતો અયં;

હિરીસુક્કધમ્મજહિતો, જીવિતવુત્તિકારણા.

૧૨. ‘‘કુપિતો અહુ [અહોસિ (સી॰), આસિ (સ્યા॰)] પચ્ચન્તો, અટવીહિ પરન્તિહિ;
તં નિસેધેતું ગચ્છન્તો, અનુસાસિ પિતા મમં.

૧૩. ‘‘‘મા પમજ્જિ તુવં તાત, જટિલં ઉગ્ગતાપનં;
યદિચ્છકં પવત્તેહિ, સબ્બકામદદો હિ સો’.

૧૪. ‘‘તમહં ગન્ત્વાનુપટ્ઠાનં, ઇદં વચનમબ્રવિં;
‘કચ્ચિ તે ગહપતિ કુસલં, કિં વા તે આહરીયતુ’.

૧૫. ‘‘તેન સો કુપિતો આસિ, કુહકો માનનિસ્સિતો;
‘ઘાતાપેમિ તુવં અજ્જ, રટ્ઠા પબ્બાજયામિ વા’.

૧૬. ‘‘નિસેધયિત્વા પચ્ચન્તં, રાજા કુહકમબ્રવિ;
‘કચ્ચિ તે ભન્તે ખમનીયં, સમ્માનો તે પવત્તિતો’.

૧૭. ‘‘તસ્સ આચિક્ખતી પાપો, કુમારો યથા નાસિયો;
તસ્સ તં વચનં સુત્વા, આણાપેસિ મહીપતિ.

૧૮. ‘‘‘સીસં તત્થેવ છિન્દિત્વા, કત્વાન ચતુખણ્ડિકં;
રથિયા રથિયં દસ્સેથ, સા ગતિ જટિલહીળિતા’.

૧૯. ‘‘તત્થ કારણિકા ગન્ત્વા, ચણ્ડા લુદ્દા અકારુણા;
માતુઅઙ્કે નિસિન્નસ્સ, આકડ્ઢિત્વા નયન્તિ મં.

૨૦. ‘‘તેસાહં એવમવચં, બન્ધતં ગાળ્હબન્ધનં;
‘રઞ્ઞો દસ્સેથ મં ખિપ્પં, રાજકિરિયાનિ અત્થિ મે’.

૨૧. ‘‘તે મં રઞ્ઞો દસ્સયિંસુ, પાપસ્સ પાપસેવિનો;
દિસ્વાન તં સઞ્ઞાપેસિં, મમઞ્ચ વસમાનયિં.

૨૨. ‘‘સો મં તત્થ ખમાપેસિ, મહારજ્જમદાસિ મે;
સોહં તમં દાલયિત્વા, પબ્બજિં અનગારિયં.

૨૩. ‘‘ન મે દેસ્સં મહારજ્જં, કામભોગો ન દેસ્સિયો;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા રજ્જં પરિચ્ચજિ’’ન્તિ.

સોમનસ્સચરિયં દુતિયં.

૩. અયોઘરચરિયા

૨૪. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, કાસિરાજસ્સ અત્રજો;
અયોઘરમ્હિ સંવડ્ઢો, નામેનાસિ અયોઘરો.

૨૫. ‘‘દુક્ખેન જીવિતો લદ્ધો, સંપીળે પતિપોસિતો;
અજ્જેવ પુત્ત પટિપજ્જ, કેવલં વસુધં ઇમં.

૨૬. ‘‘સરટ્ઠકં સનિગમં, સજનં વન્દિત્વ ખત્તિયં;
અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વાન, ઇદં વચનમબ્રવિં.

૨૭. ‘‘‘યે કેચિ મહિયા સત્તા, હીનમુક્કટ્ઠમજ્ઝિમા;
નિરારક્ખા સકે ગેહે, વડ્ઢન્તિ સકઞાતિભિ.

૨૮. ‘‘‘ઇદં લોકે ઉત્તરિયં, સંપીળે મમ પોસનં;
અયોઘરમ્હિ સંવડ્ઢો, અપ્પભે ચન્દસૂરિયે.

૨૯. ‘‘‘પૂતિકુણપસમ્પુણ્ણા, મુચ્ચિત્વા માતુ કુચ્છિતો;
તતો ઘોરતરે દુક્ખે, પુન પક્ખિત્તયોઘરે.

૩૦. ‘‘‘યદિહં તાદિસં પત્વા, દુક્ખં પરમદારુણં;
રજ્જેસુ યદિ રજ્જામિ [રઞ્ઞામિ (સી॰)], પાપાનં ઉત્તમો સિયં.

૩૧. ‘‘‘ઉક્કણ્ઠિતોમ્હિ કાયેન, રજ્જેનમ્હિ અનત્થિકો;
નિબ્બુતિં પરિયેસિસ્સં, યત્થ મં મચ્ચુ ન મદ્દિયે’.

૩૨. ‘‘એવાહં ચિન્તયિત્વાન, વિરવન્તે મહાજને;
નાગોવ બન્ધનં છેત્વા, પાવિસિં કાનનં વનં.

૩૩. ‘‘માતાપિતા ન મે દેસ્સા, નપિ મે દેસ્સં મહાયસં;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા રજ્જં પરિચ્ચજિ’’ન્તિ.

અયોઘરચરિયં તતિયં.

૪. ભિસચરિયા

૩૪. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, કાસીનં પુરવરુત્તમે;
ભગિની ચ ભાતરો સત્ત, નિબ્બત્તા સોત્થિયે કુલે.

૩૫. ‘‘એતેસં પુબ્બજો આસિં, હિરીસુક્કમુપાગતો;

ભવં દિસ્વાન ભયતો, નેક્ખમ્માભિરતો અહં.

૩૬. ‘‘માતાપિતૂહિ પહિતા, સહાયા એકમાનસા;
કામેહિ મં નિમન્તેન્તિ, ‘કુલવંસં ધરેહિ’તિ.

૩૭. ‘‘યં તેસં વચનં વુત્તં, ગિહીધમ્મે સુખાવહં;
તં મે અહોસિ કઠિનં, તત્ત [સન્તત્ત (ક॰)] ફાલસમં વિય.

૩૮. ‘‘તે મં તદા ઉક્ખિપન્તં, પુચ્છિંસુ પત્થિતં મમ;
‘કિં ત્વં પત્થયસે સમ્મ, યદિ કામે ન ભુઞ્જસિ’.

૩૯. ‘‘તેસાહં એવમવચં, અત્થકામો હિતેસિનં;
‘નાહં પત્થેમિ ગિહીભાવં, નેક્ખમ્માભિરતો અહં’.

૪૦. ‘‘તે મય્હં વચનં સુત્વા, પિતુમાતુ ચ સાવયું;
માતાપિતા એવમાહુ, ‘સબ્બેવ પબ્બજામ ભો’.

૪૧. ‘‘ઉભો માતાપિતા મય્હં, ભગિની ચ સત્ત ભાતરો;
અમિતધનં છડ્ડયિત્વા, પાવિસિમ્હા મહાવન’’ન્તિ.

ભિસચરિયં ચતુત્થં.

૫. સોણપણ્ડિતચરિયા

૪૨. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, નગરે બ્રહ્મવડ્ઢને;
તત્થ કુલવરે સેટ્ઠે, મહાસાલે અજાયહં.

૪૩. ‘‘તદાપિ લોકં દિસ્વાન, અન્ધીભૂતં તમોત્થટં;
ચિત્તં ભવતો પતિકુટતિ, તુત્તવેગહતં વિય.

૪૪. ‘‘દિસ્વાન વિવિધં પાપં, એવં ચિન્તેસહં તદા;
‘કદાહં ગેહા નિક્ખમ્મ, પવિસિસ્સામિ કાનનં’.

૪૫. ‘‘તદાપિ મં નિમન્તેસું, કામભોગેહિ ઞાતયો;
તેસમ્પિ છન્દમાચિક્ખિં, ‘મા નિમન્તેથ તેહિ મં’.

૪૬. ‘‘યો મે કનિટ્ઠકો ભાતા, નન્દો નામાસિ પણ્ડિતો;
સોપિ મં અનુસિક્ખન્તો, પબ્બજ્જં સમરોચયિ.

૪૭. ‘‘અહં સોણો ચ નન્દો ચ, ઉભો માતાપિતા મમ;

તદાપિ ભોગે છડ્ડેત્વા, પાવિસિમ્હા મહાવન’’ન્તિ.

સોણપણ્ડિતચરિયં પઞ્ચમં.

૬. તેમિયચરિયા

૪૮. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, કાસિરાજસ્સ અત્રજો;
મૂગપક્ખોતિ નામેન, તેમિયોતિ વદન્તિ મં.

૪૯. ‘‘સોળસિત્થિસહસ્સાનં, ન વિજ્જતિ પુમો તદા [સદા (સી॰)];
અહોરત્તાનં અચ્ચયેન, નિબ્બત્તો અહમેકકો.

૫૦. ‘‘કિચ્છા લદ્ધં પિયં પુત્તં, અભિજાતં જુતિન્ધરં;
સેતચ્છત્તં ધારયિત્વાન, સયને પોસેતિ મં પિતા.

૫૧. ‘‘નિદ્દાયમાનો સયનવરે, પબુજ્ઝિત્વાનહં તદા;
અદ્દસં પણ્ડરં છત્તં, યેનાહં નિરયં ગતો.

૫૨. ‘‘સહ દિટ્ઠસ્સ મે છત્તં, તાસો ઉપ્પજ્જિ ભેરવો;
વિનિચ્છયં સમાપન્નો, ‘કથાહં ઇમં મુઞ્ચિસ્સં’.

૫૩. ‘‘પુબ્બસાલોહિતા મય્હં, દેવતા અત્થકામિની;
સા મં દિસ્વાન દુક્ખિતં, તીસુ ઠાનેસુ યોજયિ.

૫૪. ‘‘‘મા પણ્ડિચ્ચયં વિભાવય, બાલમતો ભવ સબ્બપાણિનં;
સબ્બો તં જનો ઓચિનાયતુ, એવં તવ અત્થો ભવિસ્સતિ’.

૫૫. ‘‘એવં વુત્તાયહં તસ્સા, ઇદં વચનમબ્રવિં;
‘કરોમિ તે તં વચનં, યં ત્વં ભણસિ દેવતે;

અત્થકામાસિ મે અમ્મ, હિતકામાસિ દેવતે’.

૫૬. ‘‘તસ્સાહં વચનં સુત્વા, સાગરેવ થલં લભિં;
હટ્ઠો સંવિગ્ગમાનસો, તયો અઙ્ગે અધિટ્ઠહિં.

૫૭. ‘‘મૂગો અહોસિં બધિરો, પક્ખો ગતિવિવજ્જિતો;
એતે અઙ્ગે અધિટ્ઠાય, વસ્સાનિ સોળસં વસિં.

૫૮. ‘‘તતો મે હત્થપાદે ચ, જિવ્હં સોતઞ્ચ મદ્દિય;
અનૂનતં મે પસ્સિત્વા, ‘કાળકણ્ણી’તિ નિન્દિસું.

૫૯. ‘‘તતો જાનપદા સબ્બે, સેનાપતિપુરોહિતા;
સબ્બે એકમના હુત્વા, છકુનં અનુમોદિસું.

૬૦. ‘‘સોહં તેસં મતિં સુત્વા, હટ્ઠો સંવિગ્ગમાનસો;
યસ્સત્થાય તપોચિણ્ણો, સો મે અત્થો સમિજ્ઝથ.

૬૧. ‘‘ન્હાપેત્વા અનુલિમ્પિત્વા, વેઠેત્વા રાજવેઠનં;
છત્તેન અભિસિઞ્ચિત્વા, કારેસું પુરં પદક્ખિણં.

૬૨. ‘‘સત્તાહં ધારયિત્વાન, ઉગ્ગતે રવિમણ્ડલે;
રથેન મં નીહરિત્વા, સારથી વનમુપાગમિ.

૬૩. ‘‘એકોકાસે રથં કત્વા, સજ્જસ્સં હત્થમુચ્ચિતો [હત્થમુઞ્ચિતો (સી॰ સ્યા॰)];
સારથી ખણતી કાસું, નિખાતું પથવિયા મમં.

૬૪. ‘‘અધિટ્ઠિતમધિટ્ઠાનં, તજ્જેન્તો વિવિધકારણા;
ન ભિન્દિં તમધિટ્ઠાનં, બોધિયાયેવ કારણા.

૬૫. ‘‘માતાપિતા ન મે દેસ્સા, અત્તા મે ન ચ દેસ્સિયો;
સબ્બઞ્ઞુતં પિયં મય્હં, તસ્મા વતમધિટ્ઠહિં.

૬૬. ‘‘એતે અઙ્ગે અધિટ્ઠાય, વસ્સાનિ સોળસં વસિં;
અધિટ્ઠાનેન મે સમો નત્થિ, એસા મે અધિટ્ઠાનપારમી’’તિ.

તેમિયચરિયં છટ્ઠં.

૭. કપિરાજચરિયા

૬૭. ‘‘યદા અહં કપિ આસિં, નદીકૂલે દરીસયે;
પીળિતો સુસુમારેન, ગમનં ન લભામહં.

૬૮. ‘‘યમ્હોકાસે અહં ઠત્વા, ઓરા પારં પતામહં;
તત્થચ્છિ સત્તુ વધકો, કુમ્ભીલો લુદ્દદસ્સનો.

૬૯. ‘‘સો મં અસંસિ ‘એહી’તિ, ‘અહંપેમી’તિ તં વતિં;
તસ્સ મત્થકમક્કમ્મ, પરકૂલે પતિટ્ઠહિં.

૭૦. ‘‘ન તસ્સ અલિકં ભણિતં, યથા વાચં અકાસહં;
સચ્ચેન મે સમો નત્થિ, એસા મે સચ્ચપારમી’’તિ.

કપિરાજચરિયં સત્તમં.

૮. સચ્ચતાપસચરિયા

૭૧. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, તાપસો સચ્ચસવ્હયો;
સચ્ચેન લોકં પાલેસિં, સમગ્ગં જનમકાસહ’’ન્તિ.

સચ્ચતાપસચરિયં અટ્ઠમં.

૯. વટ્ટપોતકચરિયા

૭૨. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, મગધે વટ્ટપોતકો;
અજાતપક્ખો તરુણો, મંસપેસિ કુલાવકે.

૭૩. ‘‘મુખતુણ્ડકેનાહરિત્વા [મુખતુણ્ડેનાહરિત્વા (સી॰)], માતા પોસયતી મમં;
તસ્સા ફસ્સેન જીવામિ, નત્થિ મે કાયિકં બલં.

૭૪. ‘‘સંવચ્છરે ગિમ્હસમયે, દવડાહો [વનદાહો (ક॰)] પદિપ્પતિ;
ઉપગચ્છતિ અમ્હાકં, પાવકો કણ્હવત્તની.

૭૫. ‘‘ધમધમા ઇતિએવં, સદ્દાયન્તો મહાસિખી;
અનુપુબ્બેન ઝાપેન્તો, અગ્ગિ મમમુપાગમિ.

૭૬. ‘‘અગ્ગિવેગભયાતીતા, તસિતા માતાપિતા મમ;
કુલાવકે મં છડ્ડેત્વા, અત્તાનં પરિમોચયું.

૭૭. ‘‘પાદે પક્ખે પજહામિ, નત્થિ મે કાયિકં બલં;
સોહં અગતિકો તત્થ, એવં ચિન્તેસહં તદા.

૭૮. ‘‘‘યેસાહં ઉપધાવેય્યં, ભીતો તસિતવેધિતો;
તે મં ઓહાય પક્કન્તા, કથં મે અજ્જ કાતવે.

૭૯. ‘‘‘અત્થિ લોકે સીલગુણો, સચ્ચં સોચેય્યનુદ્દયા;
તેન સચ્ચેન કાહામિ, સચ્ચકિરિયમુત્તમં.

૮૦. ‘‘‘આવેજ્જેત્વા ધમ્મબલં, સરિત્વા પુબ્બકે જિને;
સચ્ચબલમવસ્સાય, સચ્ચકિરિયમકાસહં.

૮૧. ‘‘‘સન્તિ પક્ખા અપતના, સન્તિ પાદા અવઞ્ચના;
માતાપિતા ચ નિક્ખન્તા, જાતવેદ પટિક્કમ’.

૮૨. ‘‘સહસચ્ચે કતે મય્હં, મહાપજ્જલિતો સિખી;
વજ્જેસિ સોળસકરીસાનિ, ઉદકં પત્વા યથા સિખી;
સચ્ચેન મે સમો નત્થિ, એસા મે સચ્ચપારમી’’તિ.

વટ્ટપોતકચરિયં નવમં.

૧૦. મચ્છરાજચરિયા

૮૩. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, મચ્છરાજા મહાસરે;
ઉણ્હે સૂરિયસન્તાપે, સરે ઉદક ખીયથ.

૮૪. ‘‘તતો કાકા ચ ગિજ્ઝા ચ, કઙ્કા [બકા (સી॰)] કુલલસેનકા;
ભક્ખયન્તિ દિવારત્તિં, મચ્છે ઉપનિસીદિય.

૮૫. ‘‘એવં ચિન્તેસહં તત્થ, સહ ઞાતીહિ પીળિતો;
‘કેન નુ ખો ઉપાયેન, ઞાતી દુક્ખા પમોચયે’.

૮૬. ‘‘વિચિન્તયિત્વા ધમ્મત્થં, સચ્ચં અદ્દસ પસ્સયં;
સચ્ચે ઠત્વા પમોચેસિં, ઞાતીનં તં અતિક્ખયં.

૮૭. ‘‘અનુસ્સરિત્વા સતં ધમ્મં, પરમત્થં વિચિન્તયં;
અકાસિ સચ્ચકિરિયં, યં લોકે ધુવસસ્સતં.

૮૮. ‘‘‘યતો સરામિ અત્તાનં, યતો પત્તોસ્મિ વિઞ્ઞુતં;
નાભિજાનામિ સઞ્ચિચ્ચ, એકપાણમ્પિ હિંસિતં.

૮૯. ‘‘‘એતેન સચ્ચવજ્જેન, પજ્જુન્નો અભિવસ્સતુ;
અભિત્થનય પજ્જુન્ન, નિધિં કાકસ્સ નાસય;
કાકં સોકાય રન્ધેહિ, મચ્છે સોકા પમોચય’.

૯૦. ‘‘સહકતે સચ્ચવરે, પજ્જુન્નો અભિગજ્જિય;
થલં નિન્નઞ્ચ પૂરેન્તો, ખણેન અભિવસ્સથ.

૯૧. ‘‘એવરૂપં સચ્ચવરં, કત્વા વીરિયમુત્તમં;
વસ્સાપેસિં મહામેઘં, સચ્ચતેજબલસ્સિતો;

સચ્ચેન મે સમો નત્થિ, એસા મે સચ્ચપારમી’’તિ.

મચ્છરાજચરિયં દસમં.

૧૧. કણ્હદીપાયનચરિયા

૯૨. ‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, કણ્હદીપાયનો ઇસિ;
પરોપઞ્ઞાસવસ્સાનિ, અનભિરતોચરિં અહં.

૯૩. ‘‘ન કોચિ એતં જાનાતિ, અનભિરતિમનં મમ;
અહઞ્હિ કસ્સચિ નાચિક્ખિં, અરતિ મે ચરતિ માનસે.

૯૪. ‘‘સબ્રહ્મચારી મણ્ડબ્યો, સહાયો મે મહાઇસિ;
પુબ્બકમ્મસમાયુત્તો, સૂલમારોપનં લભિ.

૯૫. ‘‘તમહં ઉપટ્ઠહિત્વાન, આરોગ્યમનુપાપયિં;
આપુચ્છિત્વાન આગઞ્છિં, યં મય્હં સકમસ્સમં.

૯૬. ‘‘સહાયો બ્રાહ્મણો મય્હં, ભરિયં આદાય પુત્તકં;
તયો જના સમાગન્ત્વા, આગચ્છું પાહુનાગતં.

૯૭. ‘‘સમ્મોદમાનો તેહિ સહ, નિસિન્નો સકમસ્સમે;
દારકો વટ્ટમનુક્ખિપં, આસીવિસમકોપયિ.

૯૮. ‘‘તતો સો વટ્ટગતં મગ્ગં, અન્વેસન્તો કુમારકો;
આસીવિસસ્સ હત્થેન, ઉત્તમઙ્ગં પરામસિ.

૯૯. ‘‘તસ્સ આમસને કુદ્ધો, સપ્પો વિસબલસ્સિતો;
કુપિતો પરમકોપેન, અડંસિ દારકં ખણે.

૧૦૦.‘‘સહદટ્ઠો આસીવિસેન [અતિવિસેન (પી॰ ક॰)], દારકો પપતિ [પતતિ (ક॰)] ભૂમિયં;
તેનાહં દુક્ખિતો આસિં, મમ વાહસિ તં દુક્ખં.

૧૦૧.‘‘ત્યાહં અસ્સાસયિત્વાન, દુક્ખિતે સોકસલ્લિતે;
પઠમં અકાસિં કિરિયં, અગ્ગં સચ્ચં વરુત્તમં.

૧૦૨.‘‘‘સત્તાહમેવાહં પસન્નચિત્તો, પુઞ્ઞત્થિકો અચરિં બ્રહ્મચરિયં;
અથાપરં યં ચરિતં મમેદં, વસ્સાનિ પઞ્ઞાસસમાધિકાનિ.

૧૦૩.‘‘‘અકામકો વાહિ અહં ચરામિ, એતેન સચ્ચેન સુવત્થિ હોતુ;
હતં વિસં જીવતુ યઞ્ઞદત્તો’.

૧૦૪.‘‘સહ સચ્ચે કતે મય્હં, વિસવેગેન વેધિતો;
અબુજ્ઝિત્વાન વુટ્ઠાસિ, અરોગો ચાસિ માણવો;

સચ્ચેન મે સમો નત્થિ, એસા મે સચ્ચપારમી’’તિ.

કણ્હદીપાયનચરિયં એકાદસમં.

૧૨. સુતસોમચરિયા

૧૦૫.‘‘પુનાપરં યદા હોમિ, સુતસોમો મહીપતિ;
ગહિતો પોરિસાદેન, બ્રાહ્મણે સઙ્ગરં સરિં.

૧૦૬.‘‘ખત્તિયાનં એકસતં, આવુણિત્વા કરત્તલે;
એતેસં પમિલાપેત્વા, યઞ્ઞત્થે ઉપનયી મમં.

૧૦૭.‘‘અપુચ્છિ મં પોરિસાદો, ‘કિં ત્વં ઇચ્છસિ નિસ્સજં;
યથામતિ તે કાહામિ, યદિ મે ત્વં પુનેહિસિ’.

૧૦૮.‘‘તસ્સ પટિસ્સુણિત્વાન, પણ્હે આગમનં મમ;
ઉપગન્ત્વા પુરં રમ્મં, રજ્જં નિય્યાદયિં તદા.

૧૦૯.‘‘અનુસ્સરિત્વા સતં ધમ્મં, પુબ્બકં જિનસેવિતં;
બ્રાહ્મણસ્સ ધનં દત્વા, પોરિસાદં ઉપાગમિં.

૧૧૦.‘‘નત્થિ મે સંસયો તત્થ, ઘાતયિસ્સતિ વા ન વા;
સચ્ચવાચાનુરક્ખન્તો, જીવિતં ચજિતુમુપાગમિં;
સચ્ચેન મે સમો નત્થિ, એસા મે સચ્ચપારમી’’તિ.

સુતસોમચરિયં દ્વાદસમં.

૧૩. સુવણ્ણસામચરિયા

૧૧૧.‘‘સામો યદા વને આસિં, સક્કેન અભિનિમ્મિતો;
પવને સીહબ્યગ્ઘે ચ, મેત્તાયમુપનામયિં.

૧૧૨.‘‘સીહબ્યગ્ઘેહિ દીપીહિ, અચ્છેહિ મહિસેહિ ચ;
પસદમિગવરાહેહિ, પરિવારેત્વા વને વસિં.

૧૧૩.‘‘ન મં કોચિ ઉત્તસતિ, નપિ ભાયામિ કસ્સચિ;
મેત્તાબલેનુપત્થદ્ધો, રમામિ પવને તદા’’તિ.

સુવણ્ણસામચરિયં તેરસમં.

૧૪. એકરાજચરિયા

૧૧૪.“પુનાપરં યદા હોમિ, એકરાજાતિ વિસ્સુતો;
પરમં સીલં અધિટ્ઠાય, પસાસામિ મહામહિં.

૧૧૫.“દસ કુસલકમ્મપથે, વત્તામિ અનવસેસતો;
ચતૂહિ સઙ્ગહવત્થૂહિ, સઙ્ગણ્હામિ [સઙ્ગહામિ (ક॰)] મહાજનં.

૧૧૬.“એવં મે અપ્પમત્તસ્સ, ઇધ લોકે પરત્થ ચ;
દબ્બસેનો ઉપગન્ત્વા, અચ્છિન્દન્તો પુરં મમ.

૧૧૭.“રાજૂપજીવે નિગમે, સબલટ્ઠે સરટ્ઠકે;
સબ્બં હત્થગતં કત્વા, કાસુયા નિખણી મમં.

૧૧૮.“અમચ્ચમણ્ડલં રજ્જં, ફીતં અન્તેપુરં મમ;
અચ્છિન્દિત્વાન ગહિતં, પિયં પુત્તંવ પસ્સહં;

મેત્તાય મે સમો નત્થિ, એસા મે મેત્તાપારમી”તિ.

એકરાજચરિયં ચુદ્દસમં.

૧૫. મહાલોમહંસચરિયા

૧૧૯.“સુસાને સેય્યં કપ્પેમિ, છવટ્ઠિકં ઉપનિધાયહં;
ગામણ્ડલા [ગોમણ્ડલા (સી॰), ગામમણ્ડલા (સ્યા॰)] ઉપાગન્ત્વા, રૂપં દસ્સેન્તિનપ્પકં.

૧૨૦.“અપરે ગન્ધમાલઞ્ચ, ભોજનં વિવિધં બહું;
ઉપાયનાનૂપનેન્તિ, હટ્ઠા સંવિગ્ગમાનસા.

૧૨૧.“યે મે દુક્ખં ઉપહરન્તિ, યે ચ દેન્તિ સુખં મમ;
સબ્બેસં સમકો હોમિ, દયા કોપો ન વિજ્જતિ.

૧૨૨.“સુખદુક્ખે તુલાભૂતો, યસેસુ અયસેસુ ચ;
સબ્બત્થ સમકો હોમિ, એસા મે ઉપેક્ખાપારમી”તિ.

મહાલોમહંસચરિયં પન્નરસમં.

યુધઞ્ચયવગ્ગો તતિયો.

તસ્સુદ્દાનં –

યુધઞ્ચયો સોમનસ્સો, અયોઘરભિસેન ચ;
સોણનન્દો મૂગપક્ખો, કપિરાજા સચ્ચસવ્હયો.

વટ્ટકો મચ્છરાજા ચ, કણ્હદીપાયનો ઇસિ;
સુતસોમો પુન આસિં [આસિ (સ્યા॰)], સામો ચ એકરાજહુ;
ઉપેક્ખાપારમી આસિ, ઇતિ વુત્થં [વુત્તં (સબ્બત્થ) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા] મહેસિના.

એવં બહુબ્બિધં દુક્ખં, સમ્પત્તી ચ બહુબ્બિધા [સમ્પત્તિ ચ બહુવિધા (સી॰), સમ્પત્તિં ચ બહુવિધં (ક॰)];
ભવાભવે અનુભવિત્વા, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

દત્વા દાતબ્બકં દાનં, સીલં પૂરેત્વા અસેસતો;
નેક્ખમ્મે પારમિં ગન્ત્વા, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

પણ્ડિતે પરિપુચ્છિત્વા, વીરિયં કત્વાન મુત્તમં;
ખન્તિયા પારમિં ગન્ત્વા, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

કત્વા દળ્હમધિટ્ઠાનં, સચ્ચવાચાનુરક્ખિય;
મેત્તાય પારમિં ગન્ત્વા, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

લાભાલાભે યસાયસે, સમ્માનનાવમાનને;
સબ્બત્થ સમકો હુત્વા, પત્તો સમ્બોધિમુત્તમં.

કોસજ્જં ભયતો દિસ્વા, વીરિયારમ્ભઞ્ચ ખેમતો;
આરદ્ધવીરિયા હોથ, એસા બુદ્ધાનુસાસની.

વિવાદં ભયતો દિસ્વા, અવિવાદઞ્ચ ખેમતો;
સમગ્ગા સખિલા હોથ, એસા બુદ્ધાનુસાસની.

પમાદં ભયતો દિસ્વા, અપ્પમાદઞ્ચ ખેમતો;
ભાવેથટ્ઠઙ્ગિકં મગ્ગં, એસા બુદ્ધાનુસાસની.

ઇત્થં સુદં ભગવા અત્તનો પુબ્બચરિયં સમ્ભાવયમાનો બુદ્ધાપદાનિયં નામ ધમ્મપરિયાયં અભાસિત્થાતિ.

ચરિયાપિટકં નિટ્ઠિતં.